

dřívějším a novým nájmem byly místnosti v užívání vlastníkově. V souzeném případě následoval nájem žalobcův bezprostředně po nájmu Eduarda L-a, takže nutno nový pronájem místností klásti na roveň prvnímu pronájmu, při kterém mohlo býti nájemné volně smluveno a nemůže tudíž žalobce žádati vrácení přeplatků z nájemného, které dne 1. dubna 1920 ujednal a nemůže výpočet domnělých přeplatků opíratí o základnu nájemného, které platil Eudard L. dne 1. srpna 1914.

Čís. 8722.

K výkupu pohledávky (§ 1423 obč. zák.) s více solidárními dlužníky jest zapotřebí souhlasu všech dlužníků.

(Rozh. ze dne 16. února 1929, Rv I 1385/28.)

Celá řada osob dlužila žalované bance ze směnek. Žalobce, jenž nebyl dlužníkem, nabídl se žalované, že jí zaplatí dlužný peníz, a, ana nabídku nepřijala, složil dlužný peníz k soudu. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalované vydání směnek. Žalovaná namítla mimo jiné, že všichni dlužníci nesouhlasili s tím, by si dal žalobce postoupiti zaplacenou pohledávku (§ 1422 obč. zák.). Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Soud prvé stolice v souhlasu s doslovem zákona správně s poukazem na povahu solidárního závazku došel k právnímu názoru, že stačí souhlas i jen jednoho ze solidárních dlužníků, by si mohl plátce dáti postoupiti placenou pohledávku podle §§ 1422 a 1423 obč. zák. Podle čl. 81 třetí odstavec dříve platného a § 86 nyní platného směnečného zákona jsou zejména i příjemci směnky majiteli směnky směnečně zavázáni rukou společnou a nerozdílnou, proto také i třeba jediný z těchto solidárních dlužníků, jenž jest zavázán za celou směneční sumu, může prohlásiti souhlas s výkupem dluhu podle §§ 1422 a 1423 obč. zák. s účinky tam zmíněnými. Téhož názoru jest i Ehrenzweigův system rak. vš. soukr. práva z roku 1920 II sv. I. pol. str. 99 pozn. 40 v § 307. V případě výkupu pohledávky podle §§ 1422 a 1423 obč. zák. nastává nutný postup pohledávky (cessio necessaria). Proto jest oprávněna třetí osoba, pohledávku vykupující, žádati odstoupení práv dosavadního věřitele. Jakým způsobem odstoup se má díti, závisí na povaze dotyčných pohledávek, tudíž, kde jest třeba, jako při směnečních pohledávkách, rubopisu, jest věřitel podle cit. § 1422 obč. zák. i k tomu povinen. Názor odvolatelky, že se může jednatí jen o obecnoprávní postup práv a pohledávky, není správný, neboť §§ 1422 a 1423 obč. zák. pojednávají všeobecně o výkupu dluhů bez rozeznávání a obmezení. Při tom žalobce vyhovuje § 1423 obč. zák. vyžadováním indosamentu, ovšem bez obliga žalované banky. V souzeném případě dle spisu zemského soudu v Brně padá těž na váhu, že jsou tu ještě akceptanti, kteří dosud zažalováni nebyli, proti nimž tedy nebyl platební příkaz směneční, pokud se týče rozsudek vydobyt (čl. 36 dříve platného směn. řádu, § 32 nyní platného směnečného zákona.) Odvolatelka v dalších svých vývodech přehlíží, že v sou-

zeném případě jde o výkup dluhu podle §§ 1422 a 1423 obč. zák., kde následkem placení věřiteli třetí osobou mají přejíti práva věřitelova na plátce a kde tedy směneční pohledávka placením tím nezaniká (čl. 39 dřívějšího směn. řádu a § 35 nyní platného směn. zákona opakem). Posoudil tedy soud první stolice věc po právní stránce správně, vyhověv žalobě podle §§ 1422 a 1423 obč. zák.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Dovolání nelze upřítí oprávněnost, neboť odvolací soud neposoudil věc po právní stránce správně, dospěv k úsudku, že stačí souhlas i jen jednoho ze solidárních dlužníků, by si mohl plátce dáti postoupiti zaplacenou pohledávku podle § 1422 a 1423 obč. zák. Ve sporném případě nesouhlasí žalovaná s výkupem pohledávky žalobcem a výkup má jí býti vnucen. To jest však podle § 1423 obč. zák. možné jen za předpokladu, že dlužník s výkupem souhlasí, neboť bez povolení dlužníkovu nemůže třetí osoba z pravidla (§ 462) věřiteli placení vnutiti. Toto zákonné ustanovení jest výronem právní zásady, že třetí osoba se nesmí vmísiti do cizích právních poměrů bez souhlasu účastníků. Jde-li tudíž o pohledávku s více solidárními dlužníky, jest k výkupu zapotřebí souhlasu všech dlužníků, neboť jde o souběh tolika samostatných závazků, kolik jest dlužníků (Sedláček, Obligační právo str. 118). Právní povaha solidárních dluhů nevylučuje, by jednotlivý solidární dlužník neměl s věřitelem smluvené pro sebe podmínky příznivější, zejména, pokud jde o vymáhání dluhů. Takový solidární dlužník jakož i věřitel sám mohou míti právní zájem na tom, by do právního poměru nevstoupil cizí věřitel výkupem pohledávky, a proto může třetí osoba vnutiti věřiteli placení jen, když si opatřila souhlas všech solidárních dlužníků. Tuto zásadu vyslovil nejvyšší soud již opětovně a nemá důvodu, by se od ní odchýlil (Rv I 1205/23, Rv I 1223/23 srovnej také rozh. sb. n. s. 5382). Rozhodnutím nejvyššího soudu sb. čís. 5466 nebyl vysloven opačný názor, neboť sporná otázka nebyla tam vůbec řešena dovolacím soudem. Dovolává-li se žalobce rozhodnutí nejvyššího soudu ve Vídni Gl. U. 4210, stačí ho poukázati na opačné rozhodnutí Gl. U. 5405. Poněvadž tu není zákonného předpokladu souhlasu všech solidárních dlužníků, nebyla dovolatelka ve smyslu § 1423 obč. zák. povinna přijmouti nabízené jí placení a žalobní nárok postrádá podkladu.

Čís. 8723.

Rekurs podle § 261, šestý odstavec, c. ř. s. jest nepřipustným, když usnesení, jímž bylo námitce nepřislušnosti soudu vyhověno a spisy postoupeny příslušnému soudu, bylo vydáno teprve soudem druhé stolice.

(Rozh. ze dne 16. února 1929, R II 34/29.)